

An aerial photograph showing a stark contrast between a deforested, brown, eroded landscape on the left and a dense, green forest on the right. A blue excavator is visible in the deforested area, and a plume of white smoke or steam rises from the ground in the lower-left quadrant.

SVENSKA BANKERS HÅLLBARHETS BETYG 2020

-EN RANKNING AV BANKERNAS RIKTLINJER

FairFinanceGuide®
Sverige

Om Fair Finance Guide

Fair Finance Guide är ett samarbetsinitiativ i 13 länder som genom en internationell metod granskar hur hållbart och ansvarsfullt banker investerar och lånar ut pengar. Syftet är att förbättra insynen för allmänheten och därigenom påverka bankerna att ta större ansvar.

Initiativet i Sverige leds av Sveriges Konsumenter i samarbete med Amnesty International, Diakonia, Fair Action, Naturskyddsföreningen och World Animal Protection. Läs mer på www.fairfinanceguide.se

Granskningsmetoden har utvecklats med hjälp av

www.profundo.nl

Fair Finance Guide finansieras med stöd från

Publiceringsdatum: 2 december 2020

Innehåll

1. Om granskningen	2
2. Svenska bankers riktlinjer för hållbarhet 2020	3
• Fortsatt låga krav inom djurskydd	
• Förbättringar på klimatområdet	
• Svagt stöd för nya hållbarhetsprinciper	
• Störst förbättringar inom skogsbruk, olja & gas och skatteflykt	
3. Fortsatta brister i praktiken – men också ljuspunkter	9
• Svenska banker kopplas till kriget i Jemen	
• Protester mot bankernas kopplingar till skövlingen av Amazonas	
• Svenska sparpengar i svartlistat oljebolag bakom oljespill i Arktis	
• Hållbarhetsfonder kopplas till illegal palmolja	
• Bra för plånboken att utesluta fossilbranschen och satsa på hållbar energi	
• Svartlistning av oljebolag missar oljejättar	
Bilaga 1: Tabell med alla bankers betyg per hållbarhetstema	12
Bilaga 2: Exempel på förbättringar per bank 2020	13

1. Om granskningen

Fair Finance Guide (FFG) i Sverige kartlägger en gång om året svenska bankers riktlinjer när det gäller vilka hållbarhetskrav som bankerna ställer på företag de finansierar eller investerar i, samt hur transparent bankerna redovisar sitt hållbarhetsarbete. Granskningen genomförs enligt FFG:s internationella [granskningsmetod](#) som används i alla [länder](#) där initiativet finns.

I Sverige granskas och betygssätts bankerna inom 15 temaområden. Nio av dem handlar om tematiska hållbarhetsområden och resten handlar om vilka hållbarhetskrav som bankerna ställer på sex utvalda sektorer:

Hållbarhetsteman	Sektorer
Arbetsvillkor	Vapen
Biologisk mångfald	Jordbruk
Djurskydd	Skogsbruk
Jämställdhet	Gruvor
Klimatförändringar	Olja & Gas
Korruption	Kraftproduktion
Mänskliga rättigheter	
Skatt	
Öppenhet & ansvar	

Granskningen är principbaserad och kartlägger vilka hållbarhetsprinciper inom respektive område som bankerna säger att deras investeringar och utlåning ska följa. Principerna är hämtade från olika typer av internationella standarder och konventioner som rör hållbarhetsfrågor, så som FN:s principer för företag och mänskliga rättigheter och OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Totalt kartläggs bankernas ställningstaganden gällande över 200 hållbarhetsprinciper. Ju fler principer en bank lovar att följa, enligt dess formella och publika riktlinjer för investeringar och utlåning, desto högre betyg får banken. Betyget uttrycks i procent och avser hur stor andel av de totala antalet principer som banken ställt sig bakom. Läs mer om [FFG:s internationella granskningsmetod](#).

Under granskningsprocessen får bankerna ta del av resultatet och har möjlighet att komplettera och korrigera eventuella felaktigheter. Bankerna kan också överklaga en bedömning och frågan bedöms då av konsulten Profundo som utvecklat metoden. Vid principiellt viktiga fall diskuteras och bedöms frågan av FFG:s internationella metodgrupp där en representant från varje land deltar.

För att kontrollera hur väl bankerna håller sina löften i praktiken genomför FFG fallstudier några gånger per år. Fallstudierna görs i samarbete med initiativets partnerorganisationer som väljer fokus för sin respektive studie. I fallstudierna granskas bankernas investeringar eller utlåning till företag med stora hållbarhetsproblem samt hur bankerna har agerat på problemen, till exempel genom ett aktivt påverkansarbete. Om en bank har kopplingar men inte gjort tillräckligt för att ta ansvar så underkänns banken och kritiserar för att inte leva upp till sina egna riktlinjer. Läs mer om våra senaste fallstudier sist i den här rapporten.

Uppdatering av granskningsmetoden 2020

Under 2020 har Fair Finance Guides internationella granskningsmetod uppdaterats, vilket görs varje eller vartannat år. Förändringarna bestäms gemensamt av de 50-tal organisationer som står bakom initiativet. Centralt är att principerna är förankrade i internationella normer och standarder för hållbarhet. Även bankerna bjuds in att föreslå förändringar och i år har bland annat ett förslag från

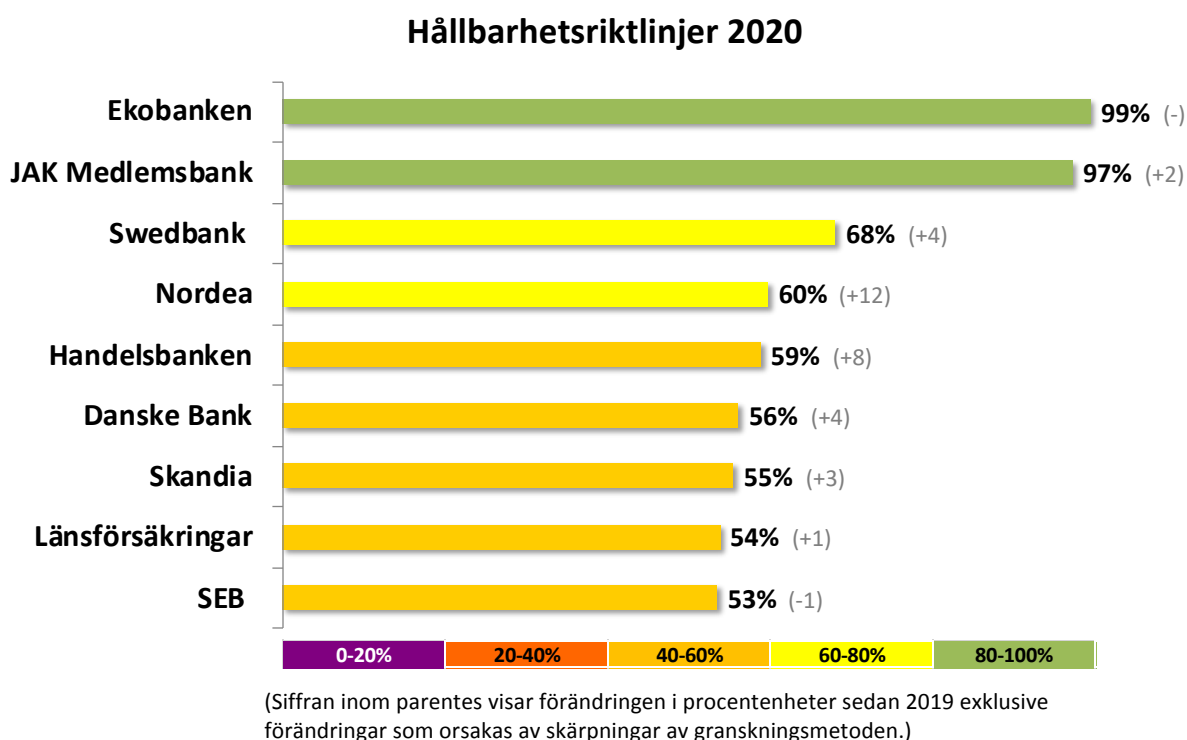
Swedbank antagits gällande en omskrivning av principen kring företags påverkan på tillgången till färskvatten.

Några av de principer som lagts till i 2020 års uppdatering är:

- Att banken använder hållbar energi i sin egen verksamhet.
- Att banken ska göra en total miljökonsekvensanalys, inklusive klimatpåverkan, när den finansierar stora projekt.
- Att företag inom köttindustrin ska ha tidsbundna planer för att minska köttproduktionen och öka produktionen av växtbaserade proteinkällor.
- Att företag inte ska utveckla så kallade mördarrobotar.
- Att företag ska ha rättvisa anställningsprocesser.
- Att företag inte ska utvinna asbest.
- Att banken redovisar namnen på företag de ger nya lån till.

2. Svenska bankers riktlinjer för hållbarhet 2020

2020 års granskning visar att bankerna i Sverige fortsätter att förbättra sina riktlinjer för hållbarhet när de investerar och lånar ut pengar. I snitt har de sju största bankerna förbättrat sig med fyra procentenheter och ställer nu krav som motsvarar 58 procent av internationella hållbarhetsprinciper.

De små nischbankerna **Ekobanken** och **JAK Medlemsbank** ligger fortsatt i topp när det gäller riktlinjer och krav på hållbarhet. JAK har förbättrat sina riktlinjer ytterligare och ökar med två procent upp till 97 procent. Ekobanken ligger kvar på 99 procent.

Störst förbättringar har **Nordea** och **Handelsbanken** gjort med ökning på 12 respektive åtta procentenheter. Nordeas förbättring är den största hittills och gör också att banken klättrar från bottenplatsen till andra bästa storbank. Även Handelsbanken klättrar rejält från näst sista plats till tredje bästa storbank.

Swedbank befäster sin plats som bästa storbank och klättrar med fyra procentenheter till totalt 68 procent. **Danske Bank** ökar också med fyra procentenheter och klättrar en placering. Även **Skandia** och **Länsförsäkringar** har gjort ett flertal förbättringar och ökar med tre respektive en procentenhet, men båda halkar ändå ner två placeringar.

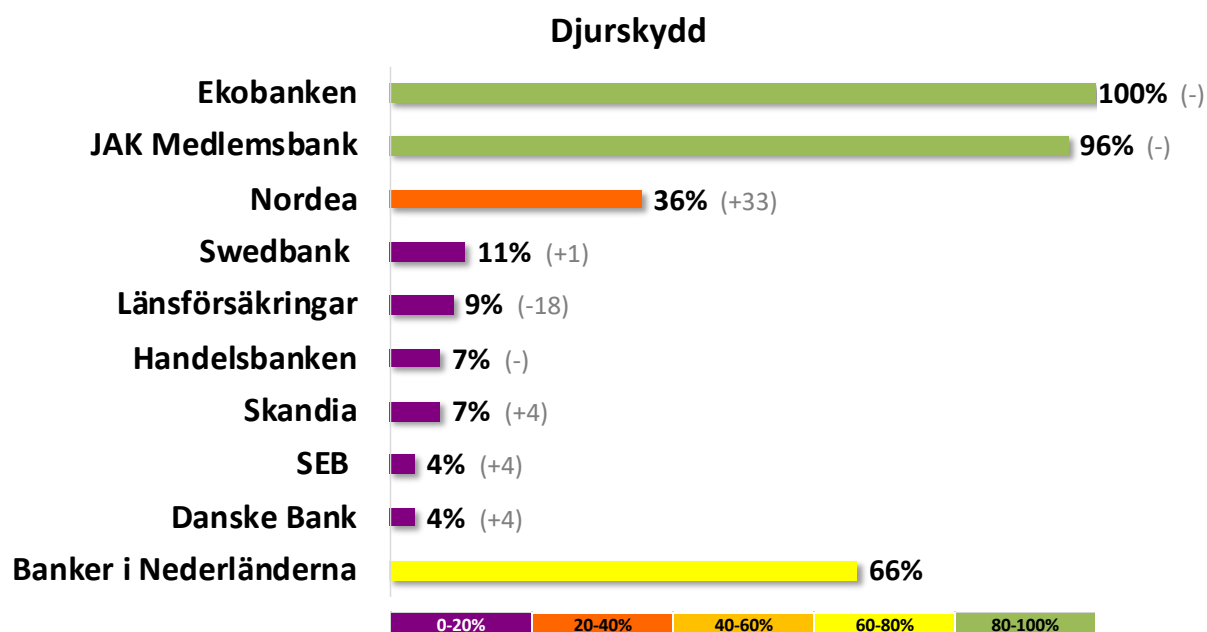
Den enda banken som inte förbättrat sig sedan förra året är **SEB** som dessutom minskar med en procentenhet på grund av att ett antal luckor upptäckts i bankens befintliga riktlinjer. Det gör att SEB halkar ner till bottenplatsen för första gången, vilket är anmärkningsvärt eftersom SEB toppade hela rankingen vid den första granskningen som släpptes 2015.

Läs mer om varje banks förbättringar i **bilaga 2** nedan.

Fortsatt låga krav inom djurskydd

Granskningen visar att de stora bankerna fortfarande inte fått upp ögonen för djurskyddsfrågor.

Undantaget är **Nordea** som publicerat nya riktlinjer för jordbrukssektorn där banken ställer krav på att företag ska följa flera av djurskyddsprinciperna, bland annat att djur inte ska hållas i för små burar och att fiskodlingar ska vara hållbarhetscertifierade. Ingen av de övriga stora bankerna ställer dessa krav.

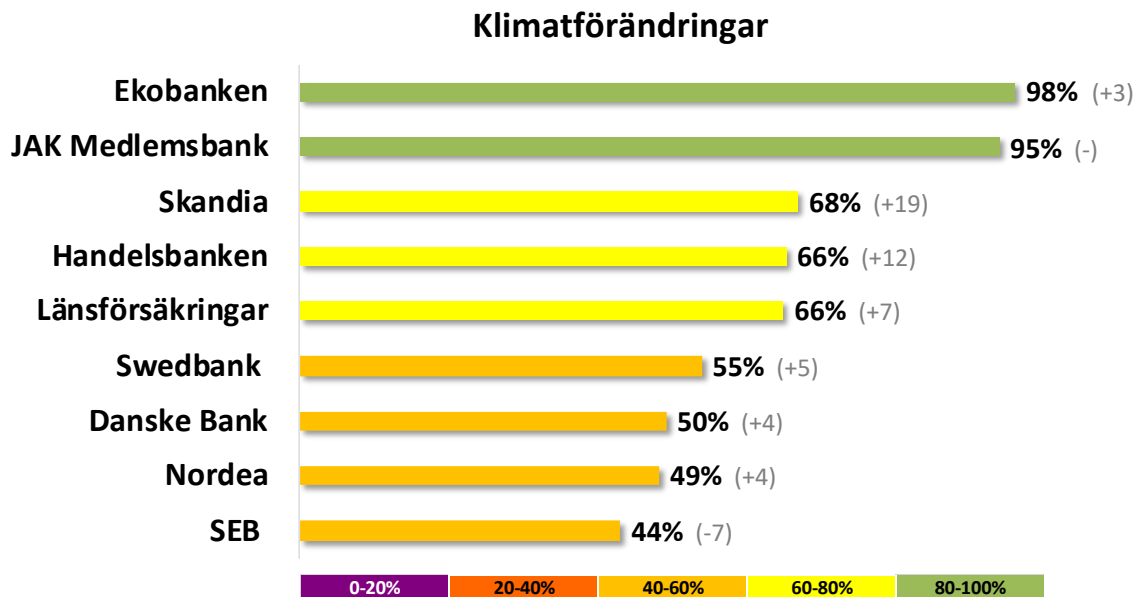
Fler banker har i år fått poäng för deltagande i ett internationellt branschinitiativ (FAIRR) som försöker minska djurhållningsföretagens användning av antibiotika. **Skandia** får också extra poäng för att ha skrivit under ett upprop från investerare kring frågan. **Länsförsäkringar** har fått rejält sänkt betyg men det beror på att de fick flera felaktiga poäng förra året då det visat sig att lokala lagar och förhållanden i Sverige enligt granskningsmetoden inte är tillräckligt för att ge poäng.

I Nederländerna ställer de åtta största bankerna betydligt högre krav på djurskydd, i genomsnitt står de bakom 66 procent av djurskyddsprinciperna. I Sverige är det genomsnittet bara 11 procent för de sju största bankerna.

Förbättringar på klimatområdet

Inom området klimatförändringar har flera banker gjort betydande förbättringar under 2020. Här utmärker sig i första hand **Skandia**, **Handelsbanken** och **Länsförsäkringar** som framför allt antagit nya positioner kring att utesluta investeringar i fossilbolag. Längst har Handelsbanken gått som rensat ut fossilbolag, både utvinning, kraftproduktion och stödjande tjänster, ur i princip alla sina fonder. Även Skandia har rensat ut den typen av bolag ur sina indexnära fonder och även antagit ett mål om att minska sina totala fossila investeringar med 75 procent till 2025. Länsförsäkringar har också börjat utesluta fossilbolag med stor utvinning (>50%) eller som har stora oljereserver. Skandia och Länsförsäkringar har även antagit positioner mot kolkraft och vissa typer av okonventionell fossilutvinning, exempelvis oljesand.

En ny trend är att flera banker gör undantag i sina uteslutningar för fossilbolag som har omställningsplaner i enlighet med Parisavtalet. På så sätt kan bankerna uppmuntra de energiföretag som ställer om tillräckligt snabbt. Den här typen av undantag gör **Handelsbanken**, **Skandia** och **Länsförsäkringar** och alla redovisar också öppet vilka företag de gör undantag för, vilket är bra. Även **Nordea** tillämpar ett sådant undantag hos sina hållbarhetsfonder. Kriterierna för att göra undantag skiljer sig åt och kommer att granskas närmare av Fair Finance Guide det närmaste året.

Förbättringar har också skett när det gäller åtaganden att ställa om hela den finansiella verksamheten i linje med Parisavtalet. **Swedbank** var först ut och har lovat att ställa om hela det förvaltade kapitalet i enlighet med Parisavtalet senast till 2025, och att hela portföljen ska vara klimatneutral till 2040. Även **Länsförsäkringar** har antagit ett tidsbundet mål om att senast 2030 ha anpassat investeringarna i linje med klimatmålen. **Nordea** och **Danske Bank** har gjort liknande löften, men avgränsat sig till sina pensionsbolag, genom att ansluta sig till initiativet Net-Zero Alliance, som innebär att ha klimatneutrala investeringar till 2050. Danske Bank har lovat att ha en omställningsplan för sin utlåning till företag senast 2023.

Förbättringar har också skett när det gäller kartläggning och rapportering av klimatrisker i linje med ramverket Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD). Den mest omfattande rapporteringen har **Länsförsäkringar**, **Handelsbanken** och **Swedbank** som även redovisar en del resultat från sina kartläggningar av klimatrisker. Ingen av bankerna har däremot satt tydliga och mätbara mål för arbetet framöver. Även **Ekobanken** har börjat utveckla verktyg för att analysera klimatrisker i kreditprocessen och kommer att redovisa resultatet i nästa årsrapport.

Sist i klimatrånningen hamnar **SEB** som inte gjort några betydande förbättringar under året, förutom att deras indexfonder gjorts fossilfria. En del luckor i bankens policy har upptäckts under året, vilket lett till ett sänkt betyg i slutändan.

Flera luckor i klimatpolicy

Trots att bankerna tagit flera betydande steg under året har samtliga banker fortfarande luckor i sina riktlinjer på klimatområdet. I genomsnitt uppfyller de bara 57 procent av centrala principer. En övergripande lucka är att bankernas positioner mot fossil verksamhet inte gäller deras befintliga lånekunder, utan de förväntar sig att företagen ska fasa ut fossilverksamheten utan att ange några tydliga eller tidsbundna krav i sina riktlinjer. Anmärkningsvärt är också att **Nordea, SEB och Swedbank** inte har några procentuella gränser för kolkraft, varken gällande investeringar eller utlåning. Bankerna säger bara nej till att direktfinansiera bygget av nya kolkraftverk. SEB kan dock acceptera kraftverk med planerad CCS-teknik (vilket ännu inte finns i stor skala). Ingen av de fem största bankerna har gränser för utvinning av olja och gas, förutom Handelsbanken inom fonder.

Alla de sju stora bankerna saknar heltäckande riktlinjer när det gäller okonventionell utvinning av fossila bränslen, så som oljesand, fracking och utvinning i Arktis. **SEB, Handelsbanken och Swedbank** saknar tydliga gränser för okonventionell utvinning. **Danske Bank** har bara en policy mot oljesand men tillåter upp till 30 procent. **Skandias** policy täcker inte hela Arktis och inte fracking. **Nordea** har inga tydliga gränser för okonventionell utvinning, förutom max 10 procent för oljesand. Ingen av bankerna har en heltäckande policy mot utvinning i Arktis.

Ingen av de stora bankerna, utom Swedbank, har riktlinjer mot att företag omvandlar torvmark till jordbruksmark, vilket ger stora klimatutsläpp. Bankerna saknar även tydliga hållbarhetskrav vid produktion av bioenergi.

Svagt stöd för nya hållbarhetsprinciper

Av de nyttillkomna principerna i årets granskning är det bara två av åtta principer som bankerna ställt sig bakom. Kanske mest anmärkningsvärt är att ingen av de stora bankerna ställt sig bakom principen att företag inte ska utveckla autonoma vapensystem, så kallade mördarrobotar, som själva väljer ut måltavlor och bestämmer en attack. Att principen skulle läggas till i granskningen flaggades redan för två år sedan, men ändå är det ingen bank som antagit principen i sina riktlinjer. Problematiken med autonoma vapensystem är inte ny utan liknar den gällande anti-personella landminor och klusterbomber, där alla bankerna sedan länge ställt sig bakom ett förbud.

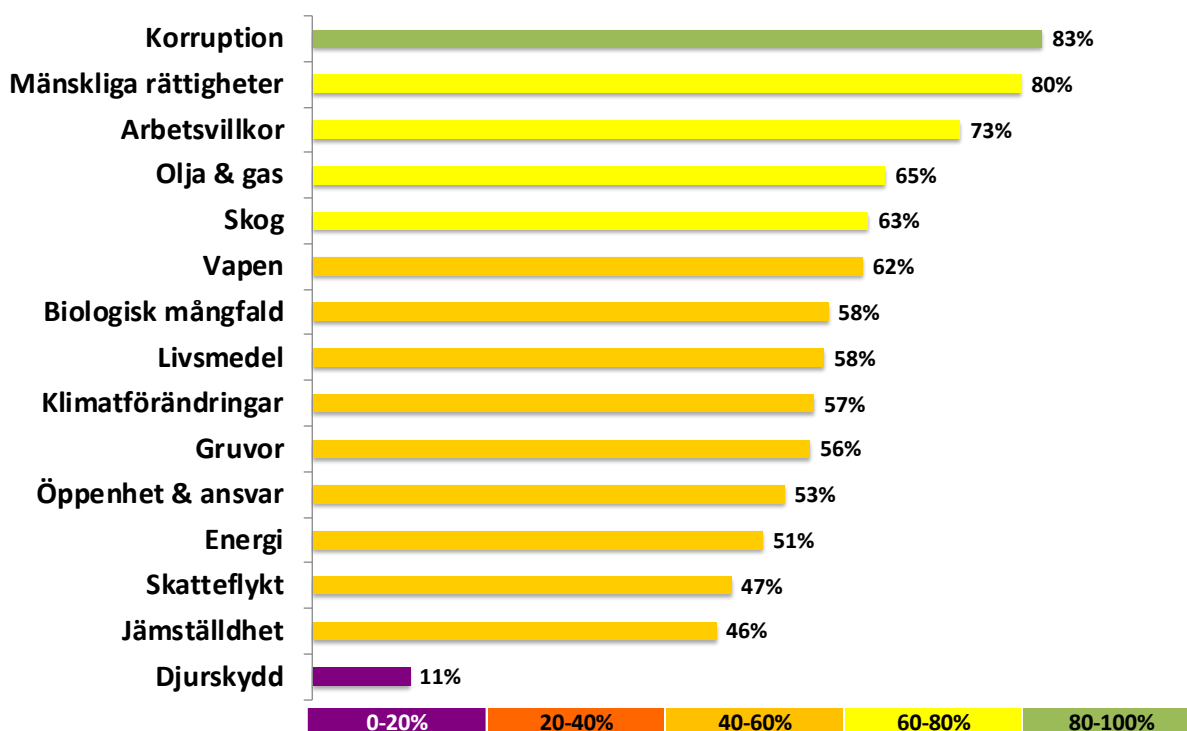
Tabell: Bankernas positioner kring nyttillkomna hållbarhetsprinciper 2020

Ny princip	Banker som står bakom principen
Att banken använder hållbar energi i sin egen verksamhet.	Alla banker (helt eller delvis)
Att banken ska göra en total miljökonsekvensanalys, inklusive klimatpåverkan, när den finansierar stora projekt.	Alla banker (som är relevanta)
Att företag inom köttindustrin ska ha tidsbundna planer för att minska köttproduktionen och öka produktionen av växtbaserade proteinkällor.	Bara Ekobanken och JAK
Att företag inte ska utveckla så kallade mördarrobotar.	Ingen (Ekobanken och JAK ej relevanta)
Att företag ska ha rättvisa anställningsprocesser.	Bara Ekobanken och JAK
Att företag inte ska utvinna asbest.	Ingen (Ekobanken och JAK ej relevanta)
Att banken redovisar namnen på företag de ger nya lån till.	Bara Ekobanken

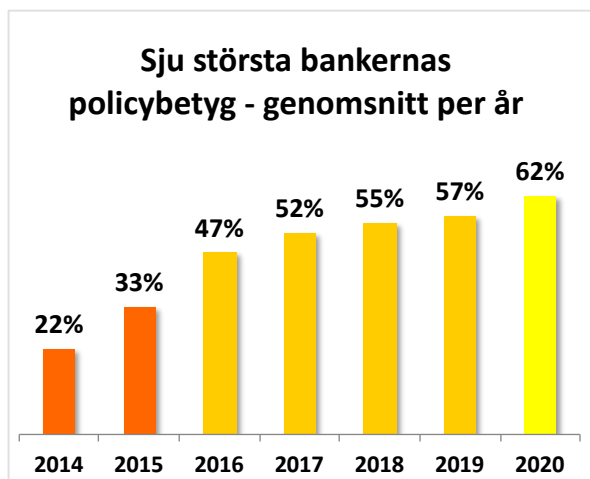
Störst förbättringar inom skogsbruk, olja & gas och skatteflykt

Sett till bankernas betyg inom olika tematiska områden har bankerna fortfarande bäst riktlinjer när det gäller korruption, mänskliga rättigheter och arbetsvillkor. Störst förbättring har skett när det gäller hållbarhetskrav på skogsbolag, vilket till stor del beror på att Nordea publicerat en ny policy för investeringar och utlåning till företag inom jordbruk och skogsbruk, som uppfyller majoriteten av hållbarhetsprinciperna. Även inom olja & gas har det skett stora förbättringar, framförallt genom bankernas framflyttade positioner och uteslutningar av olika typer av utvinning av fossila bränslen.

Genomsnittsbetyg per tema (de sju stora bankerna)

Lägst krav ställs fortsatt inom djurskydd, jämställdhet och skatteflykt. Inom skatteflykt har riktlinjerna ändå förbättrats hos flera banker. Störst förbättringar har **Nordea** gjort som tagit fram en sammanhållen policy kring skattefrågor och skatteflykt, som även ställer vissa principiella krav på företagens arbete med skattefrågor. Även **Handelsbanken** har uppdaterat sin skattepolicy och ger mer information i sin årsrapport kring bankens verksamhet i länder som vanligen klassas som skatteparadis. En annan nyhet

är att **Länsförsäkringar** som första bank börjat utesluta investeringar i statsobligationer från länder som inte samarbetar med EU för att motverka skatteflykt. Se tabellen med alla bankernas betyg per tema i **bilaga 1**.

Ser man till den historiska utvecklingen så fortsätter den tydligt positiva trenden sedan första granskningen 2014. Förbättringen av bankernas riktlinjer under 2020 är också den största sedan 2017. I grafen till höger framgår snittet per år för de sju största bankerna, exklusive de nya temaområdena jämställdhet och djurskydd för att det ska vara jämförbart över tid.

3. Fortsatta brister i praktiken – men också ljuspunkter

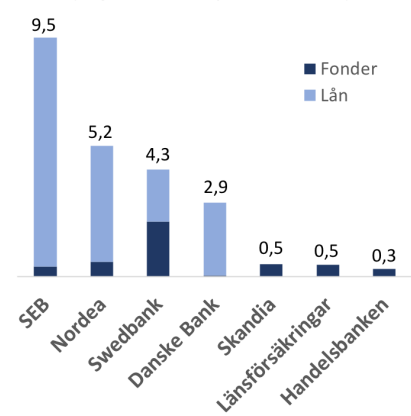
Under 2020 har Fair Finance Guide släppt en större fallstudie och ett antal mindre granskningar av hur bankerna investerar och agerar i praktiken. Mönstret från tidigare granskningar visar att bankerna har fortsatta problem när det gäller att leva upp till sina hållbarhetsriktlinjer i praktiken. Avvikelserna varnar vi för genom att sätta ut varningstecken på de banker som det gäller på vår webbsida. Men det finns även ljuspunkter i granskningarna.

Svenska banker kopplas till kriget i Jemen

I början av året släpptes en uppföljande fallstudie tillsammans med Diakonia kring bankernas kopplingar till kontroversiell vapenexport. Resultatet visade att bankerna fortsätter satsa miljarder i 15 företag som exporterar vapen till konfliktområden och förtryckande regimer. I studien granskades även bankernas lån och finansiering av företagen. Totalt har de sju största bankerna investerat och lånat ut 25 miljarder till dessa företag, varav 23 miljarder till företag som exporterar krigsmateriel till stridande parter i Jemenkonflikten som FN kallar för världens värsta humanitära katastrof. Samtidigt var det stor skillnad mellan bankerna, där **SEB** har satsat mest på bolagen, följt av **Nordea**, **Swedbank** och **Danske Bank**. Granskningen visade också att alla banker skärpt sina riktlinjer kring kontroversiell vapenexport sedan föregående studie 2016. Ändå bedömdes **Länsförsäkringar**, **SEB**, **Skandia** och **Swedbank** bryta mot sina egna riktlinjer i praktiken. Extra anmärkningsvärt var att några av företagen hittades i några av SEB:s och Danske Banks etik- och hållbarhetsfonder. [Läs mer](#)

Bankernas fondinvesteringar och lån till företag som kopplas till Jemenkonflikten
(miljarder kronor, per 31 dec 2018)

Tusentals

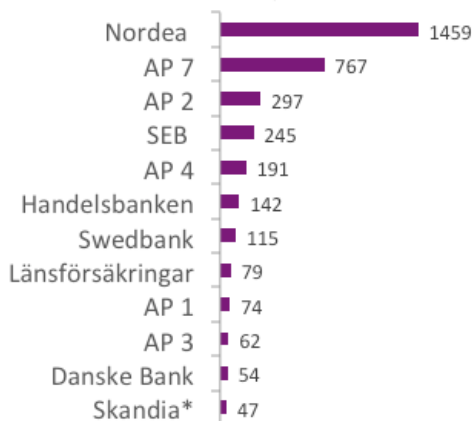
bankkunder protesterar mot bankernas kopplingar till skövlingen av Amazonas – och flera banker agerar

En granskning genomfördes i samarbete med Aftonbladet, som gjorde ett stort reportage om ursprungsfolkens kamp mot skövlingen av Amazonas regnskog. Skövlingen och övergreppen drivs på av soja- och boskapsbranschen. Granskningen visade att svenska bankerna och AP-fonderna investerar totalt 3,5 miljarder

kronor i fem företag som tydligast kopplas till problematiken. Det handlar om Brasilianska köttbolagen JBS och Minerva, sojajättarna ADM och Bunge, samt riskkapitalbolaget Blackstone. Avsevärt störst investeringar hade **Nordea**. Flera av bolagen hittades också i hållbarhetsfonder hos **SEB**, **Danske Bank** och **Handelsbanken**. Granskningen omfattade inte bankernas påverkansarbete men vi uppmanade dem att använda sin makt för att sätta press på bolagen.

Reaktionen från svenska bankkunder blev kraftig och över 5 000 personer mejlade sina banker med krav på ansvar. En månad senare

Totala investeringar i bolagen (mkr)
(31 dec 2019, *=30 jun 2019)

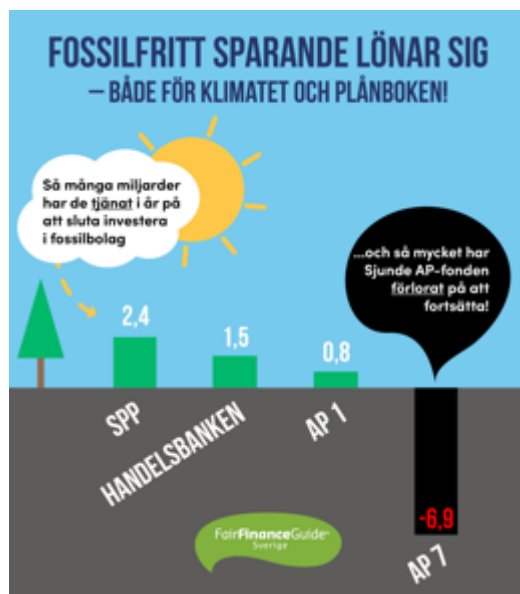
började **Nordea**, **SEB**, **Handelsbanken** och två av AP-fonderna att uppvakta brasilianska regeringen med krav på politiska åtgärder för att ta itu med problemen. Investerarna bjöds in till ett möte med Brasiliens vicepresident som efter mötet utlyste ett formellt eldningsförbud under 3 månader då brandsäsongen pågår. Samtidigt beslutade **Nordea** att svartlista köttbolaget JBS för otillräckliga förbättringsåtgärder efter dialog med företaget. Nordea kommunicerade beslutet publikt på ett föredömligt sätt och det uppmärksammades i flera internationella medier.

De svenska bankernas påverkansarbete uppmärksammades i både internationella och brasilianska medier och gav ringar på vattnet. Bland annat har tre av Brasiliens stora banker tillsatt en kommitté för att utveckla tuffare hållbarhetskrav vid utlåning till soja- och boskapsbolag. Läs mer [här](#) och [här](#).

Bra för plånboken att utesluta fossilbranschen och satsa på hållbar energi

Efter att SPP, **Handelsbanken** och Första AP-fonden (AP1) beslutat att utesluta i princip alla investeringar i fossilbolag runt förra årsskiftet gjorde vi en beräkning av hur mycket de tjänat ekonomiskt på beslutet. Resultatet visade att de tjänat nästan fem miljarder kronor under det första kvartalet jämfört med om de fortsatt investera i fossilbranschen. Samtidigt förlorade Sjunde AP-fonden (AP7) nästan sju miljarder kronor på att fortsätta investera stort i fossilbolag. Granskningen visade att mönstret var detsamma det senaste decenniet då fossilbolag haft en betydligt sämre utveckling än andra branscher i genomsnitt. Världsindex har gått upp med över 60 procent medan fossilbolagsindex gått ned med nästan 50 procent.

[Läs mer](#)

Samtidigt har det varit extra lönsamt att satsa på bolag inom hållbar energi. Sådana fonder toppar listorna över de bästa fonderna under 2020, där bland annat **Handelsbankens** fond Hållbar Energi har gått upp över 70 procent och Proethos miljöteknikfond gått upp 40 procent. Fler aktörer har fått upp ögonen för grön teknik och det kanske tydligaste tecknet var när **Swedbank** i början av hösten meddelade att de gör om sin råvarufond till att inriktas mot hållbar energi istället. [Läs mer](#)

Svenska sparpengar i svartlistat oljebolag

Under våren skedde ett stort oljeutsläpp från det ryska gruvbolaget Norilsk Nickel där över 20 000 ton diesel läckte ut i en flod i särskilt känslig natur i ryska delen av Arktis. Bolaget har en lång historia av miljörelaterade problem och är bland annat svartlistat av norska oljefonden sedan tio år tillbaka för att det inte gör tillräckligt för att åtgärda problemen. Även Skandia bojkottar Norilsk Nickel sedan 2014. Vår snabbgranskning visade att svenska banker och AP-fonder fortfarande investerar totalt 1,2 miljarder kronor i bolaget. Störst investeringar bland bankerna har Swedbank, följt av SEB och Danske Bank. Bankerna uppmanades att antingen visa på tillräckliga resultat från sitt eventuella påverkansarbete med bolaget, eller dra sig ur. [Läs mer](#)

Foto: Greenpeace

Hållbarhetsfonder kopplas till illegal palmolja

Under våren avslöjade Expressen att svenska bolaget AAK köper palmolja som härstammar från illegala plantager i Indonesien, som kommit till genom olaglig regnskogsskövling. Vår granskning visade att hållbarhetsfonder hos Danske Bank, Handelsbanken, Länsförsäkringar, Nordea och SEB investerar i AAK. [Läs mer](#)

Svartlistning av oljebolag missade oljejättar

Under hösten uppmärksammade vi brister i Länsförsäkringars tillämpning av sin nya [policy](#) att avsluta investeringar i stora oljebolag. Enligt policyn utesluter Länsförsäkringar bolag med över hälften av sin verksamhet inom utvinning av olja och gas, samt oljebolag med stora oljereserver. Ändå visade vår granskning att några av världens största oljebolag inte utesluts, bland annat Exxon Mobil, Chevron och Total. Länsförsäkringar har även en [policy](#) om att oljebolag inte ska undergräva politiska klimatåtgärder genom lobbying. Ändå satsar de tre bolagen mest i världen på att undergräva och klimatåtgärder, enligt InfluenceMap. Läs mer [här](#) och [här](#)

Bilaga 1: alla bankers betyg per hållbarhetstema

	SEB	Länsförsäkringar	Skandia	Danske Bank	Handelsbanken	Nordea	Swedbank	JAK Medlemsbank	Ekobanken
Genomsnittsbetyg per bank	53%	54%	55%	56%	59%	60%	68%	97%	99%
	Betyg per temaområde								
Arbetsvillkor	66%	73%	80%	80%	66%	68%	81%	100%	100%
Biologisk mångfald	63%	47%	60%	60%	68%	44%	68%	100%	100%
Djurskydd	4%	9%	7%	4%	7%	36%	11%	96%	100%
Energi	45%	53%	50%	60%	50%	38%	62%	100%	100%
Gruvor	65%	39%	45%	59%	44%	65%	77%	n.a.	n.a.
Livsmedel	43%	45%	55%	66%	57%	66%	73%	95%	100%
Jämställdhet	38%	60%	39%	33%	45%	44%	61%	100%	100%
Klimatförändringar	44%	66%	68%	50%	66%	49%	55%	95%	98%
Korruption	83%	83%	83%	83%	83%	83%	79%	100%	100%
Mänskliga rättigheter	72%	83%	83%	79%	75%	81%	89%	100%	100%
Olja & gas	54%	54%	54%	68%	79%	66%	81%	100%	100%
Skatteflykt	24%	44%	57%	29%	53%	62%	63%	100%	100%
Skog	64%	46%	39%	61%	57%	80%	93%	100%	100%
Vapen	80%	50%	57%	57%	73%	50%	70%	100%	100%
Öppenhet & ansvar	55%	51%	50%	49%	55%	59%	54%	68%	88%

*n.a. betyder att banken inte har några kopplingar till branschen. Ekobanken och JAK Medlemsbank har inte heller kopplingar till branscherna Olja & Gas samt Vapen men tar aktivt ställning mot dessa branscher av hållbarhetsskäl, vilket ger full poäng enligt Fair Finance Guides internationella granskningsmetod.

Läs mer om granskningsmetoden [här](#).

Se tabeller med bankernas detaljerade delbetyg på varje hållbarhetsprincip [här](#).

Bilaga 2: Exempel på förbättringar per bank 2020

Här följer en översikt över konkreta förbättringar som respektive bank gjort under året. Allt täcks inte av kriterier i granskningen och ger därför inte alltid poäng. Bankernas förbättring i procentenheter inom parentes, exklusive nya kriterier.

Nordea (+12)

- Publicerat ny sammanhållen skattepolicy som även ställer krav på företagen, bland annat förväntningar på företags land-för-land-redovisning, öppenhet vid skattetvister och styrsystem för att motverka skattefusk.
- Publicerat nya sektorriktlinjer för gruvbolag, som bland annat ställer krav på att skydda värdefull natur, UNESCO:s världsarv, ansvarsfull hantering av avfall, och återställande av miljön efter gruvverksamheten.
- Publicerat nya sektorriktlinjer för jordbruk och skogsbruk, som bland annat inkluderar vissa krav på djurskydd.
- Anslutit sitt pensionsbolag till Net-Zero Alliance som innebär ett åtagande att investeringarna ska vara klimatneutrala till 2050.
- Ökat jämställdheten i ledningsgruppen genom ytterligare två kvinnor och satt upp ett mål om att ha minst en kvinnlig kandidat vid tillsättningen av ledande positioner.

Handelsbanken (+8)

- Slutat investera i vissa kontroversiella branscher, bland annat fossila bränslen, tobak, vapen och spelbolag. Beslutet gäller i princip alla bankens fonder, förutom ett fåtal fonder i Norge som fortfarande har innehav i fossilbolag. Enligt banken finns en plan för att utesluta fossilbolagen även ur dessa fonder. Banken gör också undantag för ett fåtal energiföretag som bedöms ha tillräckliga omställningsplaner i linje med Parisavtalet och redovisar bolagen öppet.
- Antagit nytt mål om att uppnå minst 40 procent kvinnor på alla nivåer i banken. Nådde målet för styrelsen under 2020. Har även nominerat kvinnor till 65 procent av de nomineringskommittéer där banken har en plats.
- Uppdaterat skattepolicyn och beskrivit i sin årsrapport villkor för bankens verksamhet i länder som klassas som skatteparadis.
- Börjat lista namn på bolag och typ av tema som banken har påverkansdialog med.
- Skärpt sina hållbarhetsriktlinjer för bolag inom jord- och skogsbruk, bland annat att kring utsläpp av växthusgaser, bevarande av natur med höga naturvärden, minskad användning av färskvatten, uppmuntrar hållbarhetscertifieringar som FSC.
- Redovisar klimatavtrycket hos fler av sina fonder, 72 istället för 32 året innan.

Danske Bank (+4)

- Åtagit sig att sätta omställningsmål för sin företagslåneportfölj i linje med Parisavtalet senast 2023.
- Satt upp mål om att till 2023 satsa 100 miljarder danska kronor på att finansiera hållbar omställning och pensionsbolaget Danica ska satsa 30 miljarder i företag som gynnar omställningen.
- Börjat redovisa klimatavtrycket hos ett urval av bankens fonder.
- Delvis börjat redovisa sitt arbete med att hantera klimatrisker, enligt rekommendationerna från TCFD.

- Publicerat nya riktlinjer för screening av sina investeringar och beskriver vilka hållbarhetsprinciper som berörts under det senaste året.
- Börjat redovisa namnen på bolag som banken har påverksansdialog med.
- Förbättrat redovisningen av bankens röstning på bolagsstämmor.
- Antagit nytt mål om att ha minst 35 procent kvinnor i "senior leadership positions".
- Börjat exkludera vapenföretag på grund av kontroversiell export av konventionella vapen.
- Börjat exkludera tobaksbolag i alla bankens fonder.

Swedbank (+4)

- Antagit ett nytt mål om att senast 2025 ha en plan färdig för att ställa om hela sitt förvaltade kapital enligt Parisavtalet, och att hela kapitalet ska vara klimatneutralt till 2040.
- Utvecklat ett nytt ställningstagande inom kapitalförvaltningen när det gäller företags arbetsvillkor, i samarbete med bland annat LO.
- Har skrivit under Ekvatorprinciperna som ställer särskilda hållbarhetskrav vid projektfinansiering.
- Förbättrat policyn för mänskliga rättigheter så att riktlinjerna även gäller företagen som banken investerar i och lånar ut pengar till, bland annat att löner ska vara tillräckliga att leva på.
- Lagt till landrättigheter för folk med sedvanerätt i flera av bankens sektorriktlinjer.
- Börjat redovisa utlånat belopp till högrisksektorer inom ramen för sin TCFD-rapportering.
- Har certifierat sin process för ansvarsfull kapitalförvaltning enligt standarden ESG4Real.

Skandia (+3)

- Antagit ett principiellt krav på att fossilbolag ska anta omställningsplaner i linje med Parisavtalet.
- Satt mål om att minska sina fossila investeringar med 75 procent till 2025 och fördubbla de gröna investeringarna.
- Fasat ut investeringarna i 25 stora oljejättar som inte bedöms kunna eller vilja ställa om enligt Parisavtalet.
- Antagit en policy om att utesluta investeringar i företag med mer än 25 procent av sin verksamhet inom kolkraft.
- Antagit en policy om att utesluta investeringar i företag som utvinner oljesand eller i "norra Arktis" (max 5 procent).
- Antagit en policy om att företag inte får undergräva politiska klimatåtgärder genom lobbying.
- Uteslutit fossilbolag i flera av sina indexnära fonder och en del andra fonder.
- Tydliggjort skillnaden mellan vanliga fonder och hållbarhetsfonder, dvs att den senare utesluter normöverträdelser direkt.
- Tydliggjort hållbarhetskraven på externa fonder.
- Antagit riktlinjer kring att företag ska respektera humanitärätten och inte bidra till olagliga ockupationer eller utnyttjande av naturresurser på ockuperade mark.

JAK Medlemsbank (+2)

- Ökat andelen kvinnor i ledning (+1) och styrelse (+1)
- Börjat redovisa enligt GRI:s standard.
- Ställt sig bakom att företag
 - o inte ska genomföra djurtester på icke-medicinska produkter
 - o ska ha minst 40 procent kvinnor i ledande positioner
 - o ska ha rättvisa rekryteringsprocesser

- Upprättat en klagomålsmekanism som ska följa kriterierna för FN:s riktlinjer för företag och mänskliga rättigheter.

Länsförsäkringar (+1)

- Börjat utesluta bolag som
 - o till mer än 50 procent utvinner olja och gas
 - o har stora oljereserver
 - o till mer än 5 procent utvinner okonventionella fossila bränslen (oljesand, fracking, kol till gas)
- Infört krav på omställningsplaner i linje med klimatmålen hos företag som har 5-20 procent kolkraft eller mer förnybar än fossil kraftproduktion.
- Antagit en ny skattepolicy mot att bidra till transaktioner som handlar om aggressiv skatteplanering.
- Antagit nya riktlinjer som innebär att företag ska följa OECD:s riktlinjer inom skatteområdet.
- Förbättrat sina kriterier kring vapenexport och kopplingar till kränkningar av mänskliga rättigheter och brott mot vapenembargon.
- Börjat utesluta statsobligationer från länder med allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter, korruption eller som inte samarbetar med EU för att motverka skatteflykt.
- Börjat redovisa statistik över kvinnlig representation hos bolag där Länsförsäkringar sitter i valberedningen.

Ekobanken (0)

- Börjat mäta klimatrisker i sina kreditprocesser och åtagit sig att redovisa resultatet 2021.
- Ställt sig bakom
 - o inte ska genomföra djurtester på icke-medicinska produkter
 - o ska ha rättvisa rekryteringsprocesser.
- Upprättat en klagomålsmekanism som ska följa kriterierna för FN:s riktlinjer för företag och mänskliga rättigheter.

SEB (-1)

- Slutat investera i tobaksbolag eller bolag som till mer än 5 procent säljer tobaksprodukter, något som gäller alla bankens fonder.
- Uteslutit fossilbolag i bankens indexfonder.
- Ökat jämställdheten i ledande positioner genom att tillsätta fler kvinnor i styrelsen (+1) och ledningsgruppen (+1).
- Anslutit till internationella initiativet FAIRR som försöker motverka överanvändning av antibiotika inom djurhållning.
- Integrerat KPI:er för hållbarhet hos ledande befattningshavare.